

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Hexaēmeron Hē Toi, Kosmourgia, Georgiou tou Pisidou
diakonou ...**

Georgius <Pisida>

Lutetiae, 1585

De natura & proprietate stirpium, atque arborum

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70102](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70102)

PISIDÆ, MVNDI OPIFICIVM.

Nam quanta magnitudo naturæ tuæ est,
 Quæ incomprehensa arctatur excellentia,
 Huc vsque nobis actionem cernere
 Tuam finis: nec angelis solùm in tuis,
 Quæis igneas substantias indens, facis
 Materiem ab omni mole mirè liberam.
 Sed si quis ordo essentiis sublimior
 Globis in æthereis polisque nos latet,
 In quaque mundi parte, qui nunc cernitur,
 Quæ ve antè fuerat, postque erit, si sic voles.

870

Operatio
 diuina quàm
 latè pateat.

Namq; exit in flammam atque aquam, tum in aërem,
 Terramque, in astris, stirpibusque, aibusque, inest:
 Itque in natantium & genus repentium.
 In omne gramen: denique in hominem magis,
 Ob quem ista, post quem ve tanta currunt sedulo.

Radius tuus sedenim, locus quem non capit,
 Peruadit omnia, nec premitur angustijs:

Neque maximarum est artifex rerum modo,
 At cuncta simul amplectitur firmissimè:

880

Trãsitio cum
 inuocatione.

Nos dirige isto, quò tui opificij licet
 Orbis figuras sciscitari splendidas.

De natura
 & proprietate
 stirpium,
 atq; arborum.

NAM ecquis, videt dum poma, pictas vel rosas,
 Non illicò agnoscit coloris opificem?

Quis suaue olens dum nare ducit Balsamum,
 Non antè odoratur te, vt ipso quid amplius?

Cedrum quis attollit, quis eius porrigit

Baccas, & vnguentum acre ligno conijcit?

Quis Nardum inungit, delibuto & gramine

Aroma

Ὅσον γὰρ ἐν σοὶ τὸ μέγεθος τῆς ἕσπας,
 Ἐν ἀκαταλήπτοις * ἔξοχαῖς σιωεσάλη,
 Τοσοῦτον ἡμῖν τῆς ἐνέργειᾳ βλέπῃ,
 Τὴν σὴν ἐφῆκας, οὐκ ἐν ἀπέλοις μόνον,
 Οἷς τὰς πυραυγὰς ἐμφυτεύσας ἕσπας,
 Ὑλῃν αὐτὴν μυστικῶς ἀπέφραζο.
 Ἀλλ' εἴ τις ἱμαῖς ἕσπας ἑσπότερα,
 Λέληθε τὰξίς ἕσπας, ἐν αἰθερί,
 870 Ἐν πύρρι κόσμῳ, ὅτε νῦν ὄρω μύθῳ,
 Καὶ ὅτε παρ' αὐτῆς, καὶ μετ' αὐτῆς ἡ τέλῃς.
 Χωρὴ γὰρ ἕσπας πῦρ, εἰς ὕδωρ, εἰς ἀέρα,
 Εἰς γῆν, ἐν ἄστροις, ἐν φυτοῖς, ἐν ὀρνέοις,
 Εἰς πᾶν * τὸ κινεῖον, εἰς τὸν ἔρποντα σόλον,
 Εἰς πάντα χόρτον, ἕσπας τὸν ἀνδροποιν πλέον,
 Δι' ὃν ποσαῦτα καὶ μετ' ὃν ὡρα τρέχει.

ἴσ. εὐκαταλήπτοις.

ἴσ. εἰς πᾶν κινητόν.

Ἡ σὴ γὰρ ἀκλῆς μηδαμῶς χωρομύθη,
 Εἰς πάντα χωρὴς, μηδαμῶς στενωμύθη.
 Οὐ τῶν μεγάλων ἕσπας τεχνίτης μόνον,
 880 Ὀμοῦ δὲ πάντων ἀγέτως δεδραγμύθη.
 Ἰθῶν ἱμαῖς, ἔνθα τῆς κοσμοουργίας
 Τῆς σῆς ἐνεστὶν ἰσορροφία τῆς ἐμφάσεως.

ΤΙΣ γὰρ θεωρῶν μῆλον ἢ βαφὴν ἑσπας,
 Οὐκ ὀρθῶς ἐγνώ τῆς βαφῆς τὸν ἐργάτην;
 Ἡ ποῖος ἕσπας ὄσφρησιν ἕσπας βαλοσάμου,
 Οὐ σὲ ὡρα σέπνυσε βαλοσάμου πλέον;
 Τίς κέδρον ὕψι, καὶ πλατυφῆ τῆς κλάδοις,
 Καὶ πικρὸν ἐλήθησιν ὅτι ξύλω μύθον;
 Τίς νάρκον ἐψῆ, καὶ μυελὸν τῆς πᾶν,

Μῆλον καὶ ῥόδον.

Βαλοσάμου.

Κέδρος.

Νάρκον.

ΠΙΣΙΔΟΥ ΚΟΣΜΟΥΡΓΙΑ.

- Φοίνιξ. Αρωματίζην ἐκβιάζῃ τὸν σάχχον;
 Ποθεν δὲ φοίνιξ ἐν κατὰξήροισι ἔπιποι,
 Καρποὺς μὲν γούργῃ δὴν ἐνίκμων βοτάνων;
- Κίττα. Τίς καὶ τὰ κίττα τῆ ἀκαμάτας ὀπίστας,
 Σιωπήφεν αὐτοῖς αὐτοχάλκευτα ξίφη;
- ἄλλοι. Τίς σπαρηδροῖ τὰ τέκνα τῆ φυτῶν * ὄλα;
 Καὶ τοῖς μὲν ἐνέθησιν ὁσώδη βίασιν,
 Οἷς ἔστιν ἐκτὸς ἀσθενῆς ἢ γυμνότης,
 Τοῖς δὲ πρεσβυτέρῃ τερρὸν ἔξωθεν δέρας,
 Οἷς ἔστιν ἐκτὸς ἀπαθῆς ἢ γυμνότης.
 Τίς δὲ λέοντι θάρσος, ἢ τῇ δορκάδι
- Λέων. Δρόμοις ἐπῆκεν ἀντιφάρμακον φόβος;
- Δορκάς. Τίς ταῦρον ἐκράπτωεν ὡπερ ἐργάτιον,
- Ταῦρος. Αεσπειαν μέλλοιτα; τίς τῆ ὀρνέων
- Ὀρνίθων. Τὴν γλώτταν ἐσόμεωσεν ὀργάνη δίκη;
- γλώττα. Ὡς καὶ νομίζῃ τοῖς κενοῖς μυθογράφας,
 εἶναι παρ' αὐτοῖς γνωστικὴν ὀμιλίαν.
- Γρύψ. Ποθεν δὲ καὶ γρύψ ἀσθενῆς λαβῶν κρατῆρος,
 Καὶ βοῶν ἀνασπῶν εἰς εἰμίμων ἀρπάγων,
 Καὶ πλινθὸς ἥρ), καὶ βαδίξ τετραπόους;
- καμήλος. Τίς τὰς καμήλους καὶ περ οὔσας ὀργίλους,
 Επέσσε μὴ εἶς μὴ μαίνεαδ γάμου;
 Καὶ κλῆνος ἔτω βράζον ἢς λαγῶν πάθος,
 Γρὸς τῆ ἀθεσμον μίξιν ἐγκεατὲς λῆμον,
 Πέρσας ἕσθῃ καὶ τοῖς θολοκωῶτας τῆ βιον.
- Τεφός. Ποῖος ὀρισμοὺς ἐκμαθῶν Ἰπποκράτους,
 Τεπωλῆμος δίκταμον ἐμφαγῶν πείρας,
 Τὸν ἰὸν ὠθεῖ τῆ βελῶν ἀποπνύξ;

890

900

910

Ποῖος

- 890 Aroma spicam cogit almam fundere?
 Ast vnde Palma arentibus nata in plagis,
 Mel fundit in fructus racemósque vuidos?
 Quis mala citria muniens tot spiculis,
 Aptavit ipsis arma naturalia?
 Quis stirpium fœtus recentes obtegit?
 Ac his quidem indit nuclei basim osseam,
 Queis nuditas extra imbecilla est scilicet:
 Aliisq; duram opponit exteriùs cutem,
 Queis intus est mollitia delicatior.
- 900 Ecquis Leoni audaciam, timido at damæ
 Cursus timoris remedium tutum exhibet?
 Tauro quis vt opifici dedit robur, solum
 Vertat vt aratro? quis ve linguam garrulis
 Velut organum formavit aibus tinnulum?
 Vt inde rentur fabulatores noui
 Ipsas habere cognitos vocum sonos.
 Ast vnde quæso maximis Gryps viribus
 Bouem vnguibus rapidissimis altè eleuans,
 Alésque volat, & quadrupes gressus mouet?
- 910 Quisnam Camelos, æstuent irâ licet,
 Persuasit vt parentis haud se polluant
 Contactibus? libidinosum ergo hoc pecus,
 Dum temperat constanter à venere impia,
 Persas nefandæ impuritatis arguit.
 Decreta quænam didicit à Coò sene,
 Vt saucius caper ferus Dictamnum edat,
 Et sic sagittarum venenum respuat?

Nardi spica.
Plin. c. 2. l. 13.

Palma.
Plin. l. 13. c.

Mala citria,
 seu Assyria.
Plin. l. 12. c. 3.

Fructuum in-
 tegumentis, &
 nuclei.

Animalium
 proprietates.
 Leo.
 Dama.
 Taurus.

Auium lin-
 gua.
*Plin. 7. 19.
 cap. 12.*

Gryphus.
Plin. l. 7. c. 2.

Cameli.
*Aristot. lib.
 de mirab. aud.*

De animalis
 remedis
 De capro seu
 Capris feris:
*Aristot. l. 9.
 hist. Anim. c. 6
 Dioscor. l. 3.*